

En motorväg till havet.

Jag delar den oro Veronica Löfquist känner inför utrivningen av dämmet vid Skåttilljunga kvarn i Tollarp. I en insändare den 11 maj uttalar hon sina farhågor.

Hon har tydligen fått ett meddelande om att dämmet skall rivas för att ”återställa en mer naturlig vattenmiljö”. Hon är orolig för att sländor och insekter försvinner, när dämmet rivs. De vattenväxter som insekterna lägger sina ägg i, kommer att torka ut och ersättas med sly och starrgräs. Larverna skulle ha blivit föda åt fiskar och fåglar, och insekterna åt fåglar och fladdermöss. Ingreppet gör att ett led i näringskedjan försvinner.

Ulf Andersson, C4-Teknik, besvarar den 17 maj Veronicas insändare. Han skriver att anledningen till att dämmet måste rivas är att det är ett ”hinder för fiskar och andra vattenlevande djur, i det nationellt särskilt värdefulla vattendraget”. Varför är det ett särskilt värdefullt vatten? Troligen för att det är så art- och individrikt, med höga eller mycket höga naturvärden. Vramsåns äldsta dämnen är mer än 500 år gamla och de yngsta mer än 150 år. Som vandringshinder får väl åns dämnen anses som helt värdelösa, när de under denna långa tid inte kunnat utplåna livet i ån.

Jag tror att det är precis tvär om, att dammarna åstadkommit så många olika strömningar i vattnet, med strömsträckor, lungvatten och sjöliknande förhållanden. Det har sannolikt gynnat en etablering av alla de fridlysta, rödlistade och ovanliga arter, som Vramsån hyser. Det har gjort att inte enbart organismer, som föredrar kraftigt strömmande vatten, har funnit sin plats i ån. Vad gäller florans finns jättemöjan i Vramsån, som enda lokal i Norden. Bestånden är troligen de nordligaste på det europeiska fastlandet.

Ån skall återställas och bli sådan den var före dämnenas tillkomst. Hur återställer man något som inte längre finns? När de första skvaltkvarnarna anlades hade ån ett helt annat tillflöde än dagens. Ån var t.ex. segelbar till G. Köpinge, där varor lastades av och orten blev stapelplats åt staden Vä. Idag har ån ett lägst lågvattenflöde som understigande 150 l/s. SMHI beräknar att framtida klimatförändringar kommer att ha sänkt det en tredjedel vid århundradets slut, beroende på att antalet ”torrdagar” fördubblas.

Andra myndigheter talar om att bygga vallar för att fördröja vattnets färd mot havet. Anledningen är att det skall hinna bildas mer av vårt viktigaste livsmedel ”**vatten**”. Även om vattnet vid aktuella dämmet inte längre levererar någon mekanisk kraft, hjälper det till att hålla grundvattnet högt och bidrar till vår dricksvattenförsörjning. Medan andra myndigheter vill bromsa upp och förlänga vattnets tid på landbacken, vill Länsstyrelsen skapa en motorväg till havet, där dricksvatten omedelbart omvandlas till saltvatten. Jag förstår inte logiken.

Gunnar Olsson, Ugerups Mölla.